

ANNE SÜTÜ İLE BESLENME VE EMZİRME DANIŞMANLIĞI

16.

BÖLÜM

Meyri Arzu YOLDAŞ¹

GİRİŞ

Anne sütü tüm bebekler için fizyolojik özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre içeriği değişebilen mucizevi bir besindir. Sadece anne sütü ile beslenme altı aya kadar tüm bebekler için yeterli olup sonrasında ise iki yaşına kadar tamamlayıcı gıdalarla birlikte devam edilmesi önerilmektedir ⁽¹⁾. Farklı ülkelerde yapılan araştırmalara göre anne sütü alan bebeklerin bilişsel gelişimlerinin, dil becerilerinin, hafıza ve zekâ kapasitelerinin artmış olduğuna dair kanıtlar mevcuttur. Başarılı ve etkin bir şekilde emzirme ile yeterli anne sütü alan bebeklerin ileri yaşamlarında da bundan olumlu yönde etkilendiği; ateroskleroz, kardiyovasküler hastalıklar, diyabet, kanser, obezite, multipl skleroz, alerji gibi durumların daha az görüldüğü saptanmıştır. Ayrıca yapılan çalışmalarda alkol bağımlılığı gibi davranış bozukluklarına da daha az oranlarda rastlanıldığına dikkat çekilmiştir ⁽²⁾. Emzirmenin annelere de sağladığı yararlar artık herkes tarafından bilinmektedir. Son yıllarda bu konuda yapılan çalışmalarda emziren annelerde hipertansiyon, kardiyovasküler hastalıklar, metabolik sendrom, osteoporoz, anemi, meme ve over kanseri görülme sıklığının azalmış olduğu belirtilmektedir ⁽³⁾. Yenidoğanların immun sistemi gelişme aşamasında olup, enfeksiyon etkenlerine karşı yeterli bir cevap oluşturamayabilir. Anneden geçen antikolar doğum öncesi plasenta aracılığıyla doğum sonrası anne sütü yoluyla bebeğe geçerek hastalıklara karşı koruyucu etki göstermektedir. Bu nedenle başarılı ve etkin bir emzirme ile anne sütü alan bebeklerde başta enfeksiyon hastalıkları olmak üzere birçok hastalığın daha az görüldüğüne dikkat çekilmiştir ⁽⁴⁾. Ayrıca anne sütündeki antikolar mukozal yüzeylerde invazif etkenlere karşı durarak patojenlerin epitel yüzeyine yapışmasını önlemektedirler. Buna yönelik yapılmış bir çalışmada, formül mama ile beslenen bebeklere göre doğduktan sonraki 6 ay sadece anne sütü alan bebeklerdeki anti-

¹ Uzm. Dr., BAİBÜ Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, m.arzuyoldas@gmail.com ORCID iD: 0000-0003-0288-1529

annelerin emzirme problemlerini rahatlıkla aşmasını kolaylaştıran ve onların bakımını destekleyen eğitim programları düzenlenmelidir. Ülkemizde de bu konuda halen sürdürülen çalışmaların iyileştirilerek devamı sağlanmalıdır. Anne sütü yararları konusunda anne ve aile ile birlikte toplumda bilinçlendirilmelidir. Emzirmenin erken dönemde başlatılması ve sürdürülmesine yönelik yapılan uygulamalar ve özellikle emzirme danışmanlığı hizmeti ve faaliyetleri artırılarak devam ettirilmelidir.

KAYNAKÇA

1. World Health Organization, UNICEF. Global Strategy for Infant and Young Child Feeding, Geneva:WHO,2003:1-4,7-9. http://www.who.int/nutrition/topics/global_strategy/en/print.html.
2. MortensenEL, MichaelsenKF, SandersSA, et al. The association between duration of breastfeeding and adult intelligence. *JAMA* 2002; 287:2365–2371.
3. Ip S, Chung M, Raman G, et al. Breastfeeding and maternal and infant health outcomes in developed countries. *Evid Rep Technol Assess (Full Rep)*. 2007; (153): 1-186.
4. Spear HJ. Breastfeeding & support. *AWHONN Lifelines*. 2005; 9:181-3. (39). 39.
5. Van-Coric, M. Antibody Responses to Parental & Oral Vaccines Where Impaired by Conventional and Low-Protein Formulas as Compared to Breast Feeding. *Acta Paediatr Scand* 1990; 79:1137-42.
6. Rollins NC, Bhandari N, Hajeebhoy N, et al; Lancet Breastfeeding Series Group. Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices? *Lancet* 2016;387(10017):491–504. Doi: 10.1016/S0140-6736(15)01044-2.
7. Kumar D, Goel NK, Mittal PC, et al. Influence of infant-feeding practices on nutritional status of under-five children . *Indian J Pediatr* 2006; 73: 417-21.
8. Oddy WH. The impact of breastmilk on infant and child health. *Breastfeed Rev* 2002; 10: 5-18.
9. Balcı E. Anne sütünün çocuk büyüme ve gelişmesi üzerine etkisi. *Türk Aile Hek Derg*. 2011; 15(3): 1358.
10. Tat'yana GK, Svetlana EB, Dmitry VS, et al. Multiple enzymic activities of human milk lactoferrin. *Eur J Biochem* 2003; 270:3353-61.
11. Hendricks GM, Guo M. Bioactive components in human milk. *Human milk biochemistry and infant formula manufacturing. Human Milk Biochemistry and Infant Formula Manufacturing Technology, Elsevier; 2014.p.33-54*
12. Uauy R, Patricia M. Long-chain polyunsaturated fatty acids supplementation in preterm infants. *Current Opinion in Pediatrics* 2015;165-71.
13. Gür E. Anne Sütü ile beslenme. *Türk Ped Arş*. 2007; 42 (Özel Sayı): 11-5.
14. Section on Breastfeeding. Breastfeeding and the use of human milk. *Pediatrics*. 2012;129(3):e827-e841. doi:10.1542/peds.2011-3552.
15. German JB, Freeman SL, Lebrilla CB, et al. Human milk oligosaccharides: evolution, structures and bioselectivity as substrates for intestinal bacteria. *Nestle Nutr Workshop Ser Pediatr Program* 2008;62:205-18.
16. Yardımcı H, Özçelik AÖ. Anne sütü oligosakkaritleri ve sağlık üzerine etkileri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 2015;24(2):69.
17. Greer FR. Do breastfed infants need supplemental vitamins? *Pediatric clinics of North America*. 2001; 48(2):415–423. [PubMed: 11339161]
18. Allen LH. B vitamins in breast milk: relative importance of maternal status and intake, and effects on infant status and function. *Adv Nutr*. 2012; 3(3):362–369. [PubMed: 22585913]
19. Jonsdottir OH, Thorsdottir I, Hibberd PL, et al. Timing of the introduction of complementary foods in infancy: a randomized controlled trial. *Pediatrics*. 2012; 130(6): 1038-45.

20. Lönnerdal B. Nutritional and physiologic significance of human milk proteins. *Am J Clin Nutr* 2003;77(6):1537-43. 47.
21. Hancock, JT, Salisbury V, Cristina M, et al. 'Antimicrobial Properties of Milk: Dependence on Presence of Xanthine Oxidase and Nitrite'. *Anitmicrobial Agents and Chemotherapy* 2002;46:3308-10.
22. Andersson Y, Savman K, Blackberg L, et al. Pasteurization of mother's own milk reduces fat absorption and growth in preterm infants. *Acta Paediatr* 2007;96:1445-9.
23. Ballard O, Morrow AL. Human milk composition, nutrients and bioactive factors. *Pediatr Clin N Am* 2013; 60: 49-74.
24. Lawrence RA, Lawrence RM. Biochemistry of human milk. In: Lawrence RA and Lawrence RM, (eds). *A guide for medical profession*. 8th edition. Saunders; 2016.p. 91-146.
25. Calhoun DA, Lunøe M, Du Y, et al. Granulocyte colony-stimulating factor serum and urine concentrations in neutropenic neonates before and after the intravenous administration of recombinant granulocyte colony-stimulating factor. *Pediatrics* 2000; 105:392-7.
26. Lönnerdal B. Bioactive proteins in human milk: mechanisms of action. *The Journal of Pediatrics* 2010;156(2):26-30.
27. Hurley WL, Theil PK. Perspectives on immunoglobulins in colostrum and milk. *Nutrients* 2011;3(4):442-74.
28. Patki S, Kadam S, Chandra V, et al. Human breast milk is a rich source of multipotent mesenchymal stem cells. *Human Cell*, 2010; 23:35-40
29. Holmes VA, Cardwell C, McKinley MC, et al. Association between breast-feeding and anthropometry and CVD risk factor status in adolescence and young adulthood: the Young Hearts Project. Northern Ireland. *Public Health Nutr* 2010; 13:771-8.
30. Schack-Nielsen L, Michalsen KE. Advances in our understanding of the biology of human milk and its effects on the offspring. *J Nutr* 2007; 137: 503-10.
31. Martin RM, Ebrahim S, Griffin M, et al. Breastfeeding and atherosclerosis: intima-media thickness and plaques at 65-year follow-up of the Boyd Orr cohort. *Arteriosclerosis, Thrombosis, and Vascular Biology*. 2005; 25: 1482-8.
32. Horta BL, Bahl R, Martines JC, et al. Evidence on the longterm effects of breastfeeding systematic reviews and meta-analyses. Publication of the World Health Organization, 2007.
33. Kwan ML, Buffler PA, Abrams B, et al. Breastfeeding and the risk of childhood leukemia: a meta-analysis. *Public Health Rep* 2004; 119: 521-35.
34. Turck D. Later effects of breastfeeding practice: the evidence. *Nestle Nutr Workshop Ser Pediatr Program* 2007; 60: 31-42.
35. Kramer MS, Aboud F, Mironova E, et al. Breastfeeding and child cognitive development: new evidence from a large randomized trial. *Arch Gen Psychiatry* 2008; 65: 578-84.
36. Annagür BB, Annagür A. Doğum Sonrası Ruhsal Durumun Emzirme ile İlişkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, Current Approaches in Psychiatry* 2012;4(3):279-292.
37. Asher I, Kaplan B, Modai I, et al. Mood and hormonal changes during late pregnancy and puerperium. *Clin Exp Obstet Gynecol* 1995; 22:321-5.
38. Groer MW, Jevitt CM, Sahebzamani F, et al. Breastfeeding Status and Maternal cardiovascular Variables Across the Postpartum. *Journal Of Women's Health* 2013;22(5):453-59.
39. Ambrosone CB, Zirpoli G, Rusczyk M, et al. Shankar J, Hong CC, McIlwain D, et al. Parity and breastfeeding among African-American women: differential effects on breast cancer risk by estrogen receptor status in the Women's Circle of Health Study *Cancer Causes Control* 2014; 25:259-65.
40. Jordan SJ, Cushing-Haugen KL, Wicklund KG, et al. Breast-feeding and risk of epithelial ovarian cancer. *Cancer Causes Control*. 2012; 23:919-27.
41. Victora CG, Aluísio J D Barros AJD, et al. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. *Lancet* 2016; 387: 475-90.
42. Wu Z, McGoogan JM. Characteristics of and important lessons from the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in China: summary of a report of 72 314 cases from the Chinese Center for Disease Control and Prevention. *JAMA*, 2020 February 24 (online).

43. Royal College of Paediatrics and Child Health. COVID-19- guidance for paediatric services. RCPCH. London. Erişim: <https://www.rcpch.ac.uk/sites/default/files/generated-pdf/document/COVID-19--guidance-for-paediatric-services.pdf>. Son erişim: 20.3.2020
44. World Health Organization. Home care for patients with COVID-19 presenting with mild symptoms and management of their contacts: interim guidance, 17 March 2020 (No. WHO/nCov/IPC/HomeCare/2020)
45. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (2014), "2013 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması". Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Kalkınma Bakanlığı ve TÜBİTAK, Ankara, Türkiye.
46. Yılmaz G, Gurakan B, Akgun S, et al. Factors influencing breastfeeding for working mothers. *Turk J Pediatr* 2002;44:30-34.
47. Thurman SE, Allen PJ. Integrating lactation consultants into primary health care services: are lactation consultants affecting breastfeeding succes? *Pediatr Nurs* 2008;34: 419-425.
48. Imdad A, Yakoob MY, Bhutta ZA. Effect of breastfeeding promotion interventions on breastfeeding rates, with special focus on developing countries. *BMC Public Health* 2011;11(3):S24.
49. Li-Yin SS, Chien LY, Chien LY, et al. Effectiveness of a prenatal education programme on breastfeeding outcomes in Taiwan. *Journal of Clinical Nursing* 2008;17: 296-303.
50. Çamurdan AD, Özkan S, Yüksel D, et al. The effect of the baby-friendly hospital initiative on long-term breast feding. *International Journal of Clinical Practice* 2007;61:1251–1255.